

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи сучасної педагогіки

Освітня програма **Викладач ЗВО. Вчитель (з обраної спеціальності)**
Другий (магістерський) рівень

Спеціальність **011 Освітні, педагогічні науки**

Галузь знань **01 Освіта**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019р.

м. Івано-Франківськ, 2019

ЗМІСТ

1. Мета і завдання курсу
2. Результати навчання (компетентності)
3. Організація навчання курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Політика курсу
6. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи сучасної педагогіки
Викладач (-і)	Стражнікова Інна Василівна
Контактний телефон викладача	(097)8790929
E-mail викладача	inna.strazhnikova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи
2. Анотація до курсу	
Дисципліна забезпечує набуття студентами знань у галузі освіти, педагогіки, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні освітнього процесу, зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності до фахової діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета:</p> <ul style="list-style-type: none"> - висвітлити актуальні питання сучасної педагогічної науки; підготувати студентів до виконання обов'язків педагога, організатора освітнього процесу загальноосвітнього навчального закладу; сформувати у студентів систему знань щодо завдань, принципів, форм, методів і прийомів освітньої діяльності на основі встановлення їх найтіснішого зв'язку із закономірностями розвитку особистості вихованця; розвивати професійну самосвідомість, педагогічне мислення майбутніх фахівців. <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння ключових положень і проблематики сучасної педагогіки; допомогти студенту набути умінь теоретичного проектування та практичного конструювання навчально-виховного процесу, спрямованого на розвиток особистості учнів та їх творчу самореалізацію; - сформувати досвід самостійного і творчого аналізу оцінки педагогічних явищ і ситуацій; - сприяти практичному опануванню різними формами, методами організації навчального й виховного процесів у загальноосвітніх навчальних закладах; - спонукати студентів до подальшого самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання обов'язків вчителя; сформувати у майбутніх вчителів потреби постійно займатися самонавчанням, самовдосконаленням. 	

4. Результати навчання (компетентності)

Знання:

основні поняття і категорії педагогіки;
 провідні філософські концепції виховання;
 сучасні теорії розвитку особистості;
 закономірності, принципи, методи, форми і засоби навчання і виховання учнівської молоді;
 особливості організації й проведення навчально-виховної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах відповідно до положень нормативно-правової бази національної системи освіти й сучасної педагогічної науки;
 основи теорії школознавства.

Уміння:

здійснювати навчально-виховну роботу з урахуванням сучасних вимог суспільства, основних педагогічних закономірностей і принципів;
 визначати сутність процесів навчання і виховання;
 встановлювати зв'язки між закономірностями розвитку особистості відповідно до вікової періодизації дітей та закономірностями, принципами, методами і формами виховання та навчання;
 застосовувати методи науково-педагогічного дослідження;
 планувати етапи і прогнозувати результати навчання і виховання;
 аналізувати педагогічні ситуації та приймати адекватні рішення;
 аналізувати, оцінювати та коректувати навчально-виховний процес в класі, школі.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	011 Освітні, педагогічні науки	I	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	---------------	-------------	------------------

<p>Тема 1. Предмет і завдання педагогіки у світлі вимог вищої школи. Розвиток, виховання, формування особистості.</p> <p><i>План</i> Педагогіка, її визначення, предмет і завдання. Основні категорії педагогіки. Галузі педагогічної науки. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Головні фактори формування та розвитку особистості.</p>	Лекція	1-9, 10, 12, 15, 20, 22, 25, 29 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)		Протягом семестру
<p>Тема 2. Суть і завдання виховного процесу в школі. Основні напрями виховання.</p> <p><i>План</i> Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Мета виховання. Критерії вихованості. Процес виховання, його специфіка, структурні елементи, рушійні сили, етапи. Основні напрями виховання, їх характеристика.</p>	Лекція	1-9, 11, 13, 17, 19, 22 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)		Протягом семестру
<p>Тема 1. Нормативно-правова база системи освіти.</p>	Практичне заняття	1-9, інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)		Протягом семестру
<p>Тема 3. Класний керівник, його функції. Позакласна і позашкільна виховна робота з учнями. Спільна виховна робота школи, сім'ї, громадськості.</p>	Лекція	1-4,5,8,10,12, 14, 16, 18, 21-27 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела. Скласти та проаналізувати план виховної роботи класного керівника		Протягом семестру

<p><i>План</i> З історії інституту класних керівників. Завдання і функції класного керівника. Професіограма класного керівника. Робота класного керівника щодо формування учнівського колективу. Поняття про позакласну виховну роботу. Зміст позакласної виховної роботи та її форми. Позашкільна виховна робота: сутнісна характеристика поняття. Виховання дітей у сім'ї. Взаємозв'язок школи, сім'ї та громадськості.</p>			(рік навчання за вибором студента) (2 год)		
<p>Тема 2. Розвиток, виховання та формування особистості як психолого-педагогічна проблема. <i>План</i> Процес розвитку і формування особистості. Спадковість і розвиток. Вплив середовища на розвиток і формування особистості. Розвиток і виховання. Діяльність як чинник розвитку особистості.</p>	Практичне заняття	3, 7, 10-13, 16, 19, 23, 27 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела. Скласти психолого-педагогічну характеристику на учня. (2 год)		Протягом семестру
<p>Тема 4. Суть процесу навчання в школі. Зміст освіти в українській національній школі. <i>План</i> Поняття про дидактику як теорію навчання, її предмет,</p>	Лекція	4, 6-9, 11, 13, 15, 17, 20 та ін., інтерне-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)		Протягом семестру

<p>завдання й етапи становлення. Виникнення і розвиток дидактики. Основні категорії дидактики. Педагогічний процес і його структурні компоненти. Поняття про навчальний процес. Структура процесу засвоєння знань. Види навчання. Оптимізація й інтенсифікація навчання. Закономірності і принципи навчання, їх класифікація і характеристика.</p>					
<p>Тема 3. Методи і засоби навчання. Принципи навчання. Застосування інноваційних засобів навчання. <i>План</i> Поняття методів і прийомів навчання. Класифікація методів навчання. Вибір методів навчання. Засоби навчання.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>10-13, 15, 17, 18 та ін., інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)</p>		<p>Протягом семестру</p>
<p>Тема 5. Форми організації навчання, їх характеристика. Види навчання. <i>План</i> Поняття про форми організації навчання. Урок як основна форма організації навчання. Типи уроків. Позаурочні форми навчання. Пошуки ефективних форм навчання в зарубіжній школі. Види навчання, їх характеристика.</p>	<p>Лекція</p>	<p>2, 3,5,10,12,14, 16, 21 та ін., інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)</p>		<p>Протягом семестру</p>

<p>Тема 4. Підготовка вчителя до уроку. Активні форми і методи навчання.</p> <p><i>План</i> Попередня підготовка, безпосередня. Вибір методів і прийомів навчання. Складання плану-конспекту уроку. Перевірка готовності вчителя до уроку. Календарно-тематичне планування.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>5-8, 11, 13,14, 16, 18, 21 та ін., інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати зміст лекції та визначені джерела. Оформити календарно-тематичне планування зі спеціальності (рік навчання за вибором студента) (2 год)</p>		<p>Протягом семестру</p>
<p>Тема 6. Професіограма вчителя (кваліфікаційна характеристика).</p> <p><i>План</i> Поняття «професіограма». Структура, зміст, критерії. Готовність майбутніх спеціалістів до педагогічної діяльності.</p>	<p>Лекція</p>	<p>1-4, 7,9,11,13, 15, 17, 19, 22, 23 та ін., інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати зміст лекції та визначені джерела. Скласти професіограму вчителя (2 год)</p>		<p>Протягом семестру</p>
<p>Тема 5. Методична робота в школі. Планування та облік роботи закладу середньої освіти.</p> <p><i>План</i> Управління підвищенням професійної кваліфікації вчителів. Внутрішкільна методична робота. Координація її змісту з підготовкою на курсах, самоосвітою. Загальношкільні, колективні та індивідуальні форми роботи з педагогічними кадрами.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>3, 9, 13, 15, 21, 23, 24 та ін., інтернет-ресурси</p>	<p>Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)</p>		<p>Протягом семестру</p>

<p>Організація роботи методичних об'єднань, психолого-педагогічних семінарів. Створення творчих груп, упровадження в практику роботи педагогічного колективу досягнень психолого-педагогічної науки і передового педагогічного досвіду.</p>					
<p>Тема 7. Система управління у закладах середньої освіти. Принципи управління, методи, форми. Внутрішкільний контроль. <i>План</i> Принципи управління освітою. Органи освіти, їх функції та структура. Керівництво навчально-виховною роботою школи. Особливості внутрішкільного контролю.</p>	Лекція	2,3,6,10,16,19, 20, 27 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)		Протягом семестру
<p>Тема 6. Класифікація методів педагогічної взаємодії. Педагогічний вплив, стратегії, ситуації. <i>План</i> Суть педагогічної взаємодії. Принципи педагогічної взаємодії. Класифікація методів педагогічної взаємодії. Красномовство вчителя як інструмент педагогічного впливу. Педагогічні ситуації як засіб практичної підготовки до</p>	Практичне заняття	1,2,3,4,5,15,17, 19, 20,23,29 та ін., інтернет-ресурси	Опрацювати зміст лекції та визначені джерела (2 год)		Протягом семестру

професійної діяльності				
Тема 7-8. Сутність поняття «педагогічна творчість», її особливості. Інноваційна діяльність та педагогічний досвід як умова формування педагогічної креативності. <i>План</i> Педагогічна творчість. Педагогічна техніка, її структурні компоненти. Поняття «інноватика». Інноваційна діяльність, інноваційні методи навчання.	Практичне заняття	3, 5-8, 11, 13, 15, 17, 22, 27 та ін., інтернет-ресурси	Етика і етикет у професійній діяльності. Педагогічна техніка. Артистизм у структурі педагогічної діяльності, його функції, умови та шляхи його розвитку. Підготувати та оформити презентаційний матеріал зі спеціальності (2 год).	Протягом семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 балів
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань
Семінарські заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до заліку – 50 балів

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2

8. Рекомендована література

Базова

1. Конституція України. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
2. Закон України «Про освіту». Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
3. Закон України «Про загальну середню освіту. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ., 2005.
4. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. Державне управління освітою в Україні: тенденції і

законодавство. Київ, 2005.

5. Закон України «Про позашкільну освіту». Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
6. Концепція загальної середньої освіти (12-школа). *Педагогічна газета*. 2002. №1.
7. Концепція національного виховання. *Рідна школа*. 1995. №6.
8. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. *Інформаційний збірник наказів МО України*. 1996. №13.
9. Державні стандарти базової і повної середньої освіти. *Освіта України*, 2004. №1-2.
10. Васьнович Г. Педагогічна етика: *навч.-метод. посіб.* Львів:Норма, 2005. 344с.
11. Педагогічна майстерність учителя: *навч. посіб.* / за ред. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. Харків: ОВС, 2016. 224 с.
12. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: *навч. посібник*. Київ, 2003. 136 с.
13. Фіцула М.М. Педагогіка. *Навч. посіб. для студентів вищих педагогічних закладів освіти*. Київ, Видавничий центр «Академія», 2001.
14. Кузьмінський А.І., Омельяненко В.Л. Педагогіка: *Підручник*. Київ:Знання-Прес, 2003.
15. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. *Навч. посіб.* 3-є видання, доповнене. Київ, 2001.
16. Ягупов В.В. Педагогіка: *Навч. посіб.* Київ: Либідь, 2002.
17. Волкова Н.П. Педагогіка. *Посібник для студентів вищих навчальних закладів*. Київ, Видавничий центр «Академія», 2001.
18. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: *навч. посіб.* Київ: Вища школа, 1997.
19. Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання. Івано-Франківськ, 1996.
20. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва. Київ, 1993.
21. Практична педагогіка виховання. *Посібник з теорії та методики виховання* / За ред. Красовицького М.Ю. Івано-Франківськ, 2000.
22. Марушкевич А.А., Постовий В.Г., Алексеєнко Т.Ф. Родинна педагогіка. *Навч.-метод. посіб.* Київ: 2002.
23. Падалка О.С., Нісімчук А.М. та ін. Педагогічні технології: *Навчальний посібник для вузів*. Київ, 1995.
24. Жерносек І.П. Науково-методична робота в навчальних закладах системи загальної середньої освіти. *Монографія*. Київ: 2000.
25. Веретенко Г.Г. Загальна педагогіка. *Навч. посіб.* Київ: «Професіонал», 2004. 128с.
26. Кондрашова Л.В., Пермяков О.А., Зеленкова Н.І., Лавретина Г.Ю. Педагогіка в запитаннях і відповідях: *Навч. посіб.* Київ: Знання, 2006. 252с.
27. Мазоха С., Опанасенко Н.І. Педагогіка: *Навч. посіб.* Київ, 2005. 232с.
28. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: *Навч. посіб.* Київ: Знання, 2006 358с.
29. Нісімчук А.С. Педагогіка: *Підручник*. Київ: Атіка, 2007. 344с.
30. Сусак П.Д. Філософсько-педагогічний аналіз моральності шкільного колективу: історія і сучасність. Івано-Франківськ, 2003. 160с.
31. Теоретичні основи педагогіки / За ред. Вишневський О. Дрогобич: «Коло», 2001. 265с.

32. Вишневецький О. Теоретичні основи національного виховання: В 2 т. Дрогобич: «Коло», 2005.
33. Сележан Й.Ю. Основи національного виховання (Українознавство): *хрестоматія*. У 2 т. Чернівці: «Книги-XXI», 2005.

Допоміжна

34. Педагогіка / За ред. М.Д.Ярмаченко. Київ, 1986.
35. Струманський О.В. Народно-побутові уявлення українців про становлення і розвиток особистості. *Рідна школа*. 1994. №9.
36. Сухомлинський В.О. Повне зібрання творів: У 5-ти т.
37. Оверкова І. Рольові ігри як технологія самовиховання. *Завуч*. 2001. №23-24.
38. Мірочник М.І. Класний керівник: пріоритетні напрями роботи. *Рідна школа*. 1991. №8.
39. Завгородня Т.К. Науковий доробок українських галицьких педагогів у галузі дидактики. *Хрестоматія*. Івано-Франківськ, 2002.
40. Кузь В.Г., Руденко Ю.Д. Основи національного виховання. Умань, 1993.
41. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина XIX-XX ст.)/ Упоряд.: Березовська Л. Київ, 2003.
42. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. *Освіта України*. 2001. № 6. 7 лютого.
43. Любар О. О., Стельмахович М. Г., Федоренко Д. Історія української педагогіки. Київ, 1999. 355 с.
44. Бех І.Д. Виховання особистості: в 2 Т. Київ, 2003. Т.3.; Київ, 2007.
45. Класний керівник у сучасній школі. Київ, 1996.
46. Зверєва І. Д., Коваль Л. Г., Фролов П. Д. Діагностика моральної вихованості школярів. Київ, 1995.
47. Педагогіка: Хрестоматія / Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. (уклад.). Київ: Знання-Прес, 2003. 700с.
48. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри. Київ, 2005.

Інформаційні ресурси

49. pidruchniki.ws/pedagogika
50. readbookz.com/books
51. pedagogika.ucoz.ua
52. ukrkniga.org.ua
53. www.refine.org.ua
54. Studentam.net.ua

Викладач: д.пед.н., професор І.В.Стражнікова